

A close-up photograph of a white lily flower. The petals are large and white, with some greenish-yellow staining near the base. The center of the flower features several dark brown, curved stamens on green filaments. The background is a soft, out-of-focus white.

Uitgangsmateriaal in beeld

Missie en prioriteiten van

Plantum NL

Plantum NL

Nederland is een grootmacht in de productie van plantaardig uitgangsmateriaal. Van graszaad in China tot chrysanthenstek in Brazilië; Nederlandse veredelaars en vermeerderders leveren het. Plantum NL is de pleitbezorger van deze sector, de voet tussen de deur bij nationale overheden, de animator van kennisontwikkeling. Het in 2001 opgerichte Plantum NL ontpopt zich als het internationale aanspreekpunt voor de Nederlandse veredelings- en vermeerderingsbranche en als een autoriteit in kennis over deze sector. Plantum NL geeft hier haar visie op de prioriteiten voor de sector.

Het belang van de achterban

Nederland produceert voor 9,2 miljard euro groenten, landbouwgewassen, bloemen en planten. Die productie start met zaden, stekken en jonge planten van de leden van Plantum NL. Vijfhonderd Nederlandse bedrijven zijn lid van Plantum NL. Zij veredelen, vermeerderen, kweken planten op en verhandelen zaden, stekken, jonge planten (waaronder weefselkweek) en poot aardappelen. Hun producten zijn de basis voor de landbouw, sierteelt en voedingstuinbouw in de hele wereld. De omzet van de leden van Plantum NL is 1,6 miljard euro.

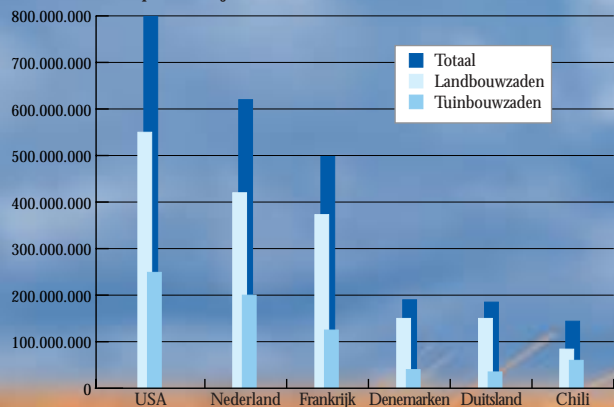
Nederlandse leveranciers van plantaardig uitgangsmateriaal hebben een positie van formaat op de wereldmarkt.

Nederland is mondiaal marktleider in uitgangsmateriaal voor de sierteelt en poot aardappelen. Aan uitgangsmateriaal voor de sierteeltsector exporteerde Nederland in 2002 voor bijna 200 miljoen US dollar. Na de Verenigde Staten is Nederland de grootste exporteur van landbouwzaden én tuinbouwzaden (zie grafiek). De export groeit jaarlijks, zeker inclusief de omvangrijke en toenemende Nederlandse productie van stekken en zaden in het buitenland.

Top exportlanden land- en tuinbouwzaden (export in miljoen US dollar).

De Nederlandse veredelings- en vermeerderingssector biedt werk aan 10.000 werknemers. Het gemiddelde opleidingsniveau ligt hoog. Er is veel ruimte voor HBO'ers en academici. Het verdelingsvak is een creatief ambacht, gestoeld op moderne technologie die zich razendsnel ontwikkelt. Hoge investeringen in onderzoek en ontwikkeling zijn inherent aan het vakgebied. De sector investeert gemiddeld 14 procent van de omzet in onderzoek en ontwikkeling; het vinden van

Top Exportlanden van land- en tuinbouwzaden (export in miljoen US dollar)

nieuwe rassen, het ontwikkelen van snellere veredelingsmethoden of innovatieve technieken om planten te vermeerderen. Plantum NL beschouwt een sterke primaire sector als belangrijke stimulans voor deze innovatie en technologie. Een hoogontwikkelde thuismarkt is onontbeerlijk om de positie van de Nederlandse veredelingssector te versterken.

De missie van Plantum NL

Plantum NL is de brancheorganisatie van de Nederlandse veredelings- en vermeerderingssector. Een vereniging die opkomt voor de belangen van de hele bedrijfstak en van groepen leden. Professioneel gesprekspartner voor overheden en belangengroeperingen in Nederland en daarbuiten. Bestuurlijk vertegenwoordigd in de internationale brancheorganisaties van uitgangsmateriaal. Deskundige vraagbaak voor individuele leden, die de leden adequaat voorziet van informatie en advies.

Plantum NL is de brancheorganisatie van de Nederlandse veredelings- en vermeerderingsbedrijven en handelsbedrijven in uitgangsmateriaal. Plantum NL zet zich in voor de belangen van haar leden zowel nationaal als internationaal.

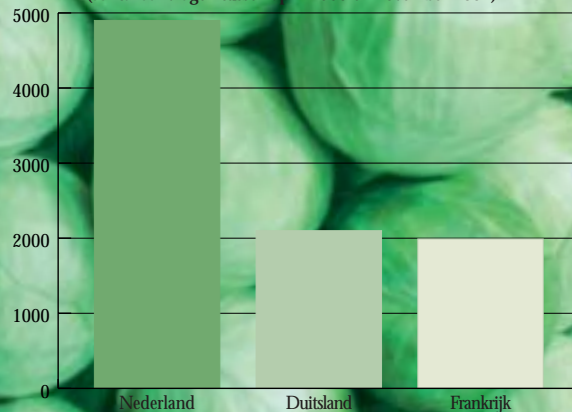
De in 2001 gefuseerde vereniging ontwikkelt zich tot toonaangevend internationaal kennis- en informatieplatform bij uitstek op het gebied van plantaardig uitgangsmateriaal en alles wat de sector raakt. Plantum NL vergaart en verspreidt kennis over de branche en fungeert zo als kern in het kennisnetwerk. Plantum NL organiseert onder meer bijeenkomsten voor groepen leden: in 2002 waren dat er zo'n 220.

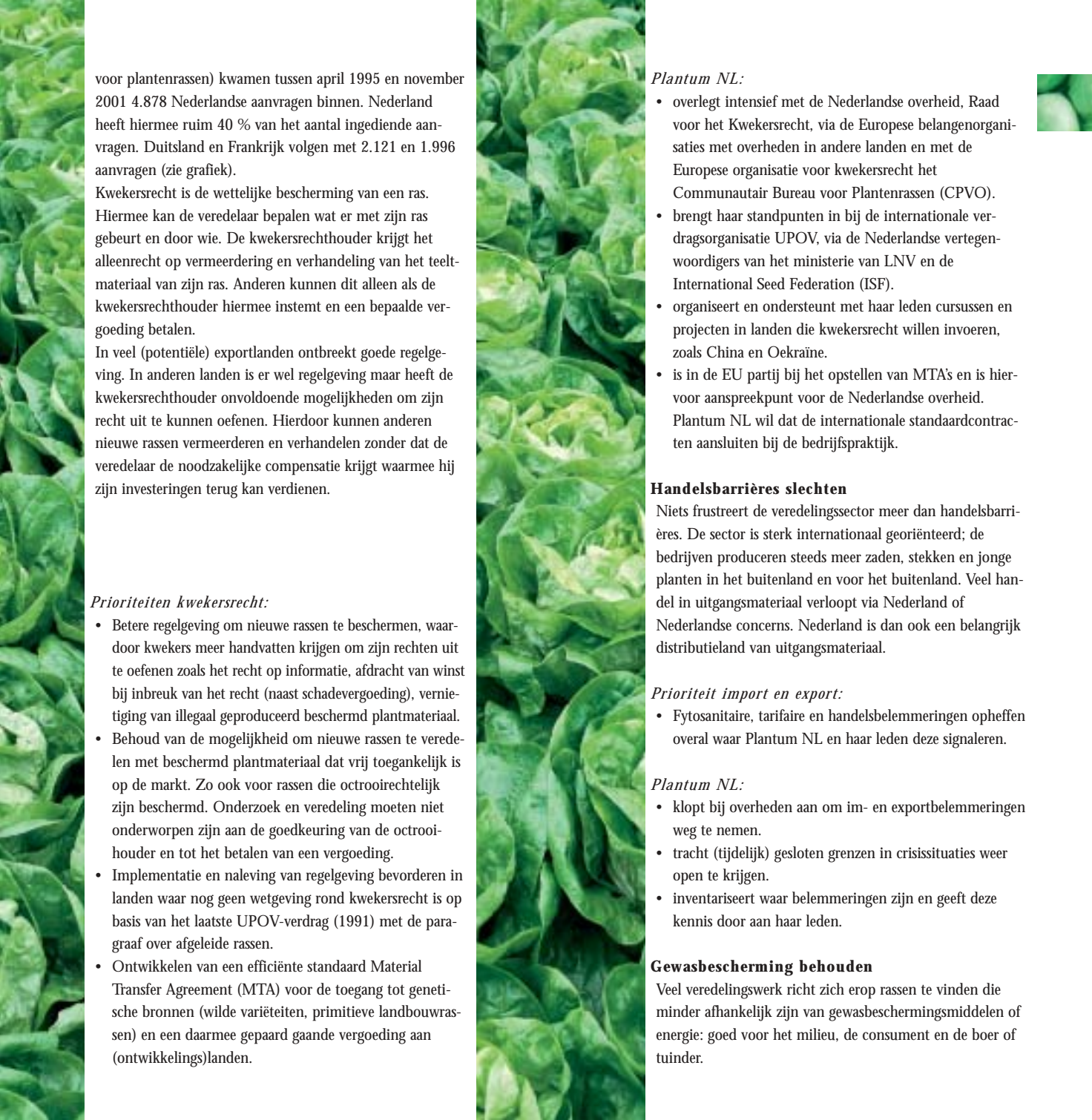
Voldoen aan vragen van consumenten begint bij de veredeling. Veredeling op resistenties en lagere energiebehoefte staat bijvoorbeeld aan de basis van besparing op gewasbeschermingsmiddelen en energie in de hele keten. Klanten beleven de kwaliteit van het Nederlandse uitgangsmateriaal als hoog. Plantum NL wil aan de initiërende rol en de goede naam van de branche meer bekendheid geven.

Beter beschermen

Nederland dient in Europa verreweg de meeste aanvragen voor kwekersrecht in. Bij het CPVO (communautair bureau

Top aanvragers kwekersrecht in Europa
(aantal aanvragen tussen april 1995 en november 2001)

voor plantenrassen) kwamen tussen april 1995 en november 2001 4.878 Nederlandse aanvragen binnen. Nederland heeft hiermee ruim 40 % van het aantal ingediende aanvragen. Duitsland en Frankrijk volgen met 2.121 en 1.996 aanvragen (zie grafiek).

Kwekersrecht is de wettelijke bescherming van een ras. Hiermee kan de veredelaar bepalen wat er met zijn ras gebeurt en door wie. De kwekersrechthouder krijgt het alleenrecht op vermeerdering en verhandeling van het teeltmateriaal van zijn ras. Anderen kunnen dit alleen als de kwekersrechthouder hiermee instemt en een bepaalde vergoeding betalen.

In veel (potentiële) exportlanden ontbreekt goede regelgeving. In anderen landen is er wel regelgeving maar heeft de kwekersrechthouder onvoldoende mogelijkheden om zijn recht uit te kunnen oefenen. Hierdoor kunnen anderen nieuwe rassen vermeerderen en verhandelen zonder dat de veredelaar de noodzakelijke compensatie krijgt waarmee hij zijn investeringen terug kan verdienen.

Prioriteiten kwekersrecht:

- Betere regelgeving om nieuwe rassen te beschermen, waardoor kwekers meer handvatten krijgen om zijn rechten uit te oefenen zoals het recht op informatie, afdracht van winst bij inbreuk van het recht (naast schadevergoeding), vernietiging van illegaal geproduceerd beschermd plantmateriaal.
- Behoud van de mogelijkheid om nieuwe rassen te veredelen met beschermd plantmateriaal dat vrij toegankelijk is op de markt. Zo ook voor rassen die octrooirechtelijk zijn beschermd. Onderzoek en veredeling moeten niet onderworpen zijn aan de goedkeuring van de octrooihouder en tot het betalen van een vergoeding.
- Implementatie en naleving van regelgeving bevorderen in landen waar nog geen wetgeving rond kwekersrecht is op basis van het laatste UPOV-verdrag (1991) met de paragraaf over afgeleide rassen.
- Ontwikkelen van een efficiënte standaard Material Transfer Agreement (MTA) voor de toegang tot genetische bronnen (wilde variëteiten, primitieve landbouwrasen) en een daarmee gepaard gaande vergoeding aan (ontwikkelings)landen.

Plantum NL:

- overlegt intensief met de Nederlandse overheid, Raad voor het Kwekersrecht, via de Europese belangenorganisaties met overheden in andere landen en met de Europese organisatie voor kwekersrecht het Communautaire Bureau voor Plantenrassen (CPVO).
- brengt haar standpunten in bij de internationale verdragsorganisatie UPOV, via de Nederlandse vertegenwoordigers van het ministerie van LNV en de International Seed Federation (ISF).
- organiseert en ondersteunt met haar leden cursussen en projecten in landen die kwekersrecht willen invoeren, zoals China en Oekraïne.
- is in de EU partij bij het opstellen van MTAs en is hiervoor aanspreekpunt voor de Nederlandse overheid. Plantum NL wil dat de internationale standaardcontracten aansluiten bij de bedrijfspraktijk.

Handelsbarrières slechten

Niets frustrereert de verdelingssector meer dan handelsbarrières. De sector is sterk internationaal georiënteerd; de bedrijven produceren steeds meer zaden, stekken en jonge planten in het buitenland en voor het buitenland. Veel handel in uitgangsmateriaal verloopt via Nederland of Nederlandse concerns. Nederland is dan ook een belangrijk distributieland van uitgangsmateriaal.

Prioriteit import en export:

- Fytosanitaire, tarifaire en handelsbelemmeringen opheffen overal waar Plantum NL en haar leden deze signaleren.

Plantum NL:

- klopt bij overheden aan om im- en exportbelemmeringen weg te nemen.
- tracht (tijdelijk) gesloten grenzen in crisissituaties weer open te krijgen.
- inventariseert waar belemmeringen zijn en geeft deze kennis door aan haar leden.

Gewasbescherming behouden

Veel verdelingswerk richt zich erop rassen te vinden die minder afhankelijk zijn van gewasbeschermingsmiddelen of energie: goed voor het milieu, de consument en de boer of tuinder.

Zonder gewasbeschermingsmiddelen is deze veredeling echter niet mogelijk, evenmin als de veredeling op andere waardevolle eigenschappen. Veredeling is langetermijnwerk. Gewasbeschermingsmiddelen moeten dus langdurig beschikbaar zijn.

Land- en tuinbouwzaden krijgen vaak een coating van gewasbeschermingsmiddelen. Zaden behandelen is efficiënter en zuiniger dan gewassen op het land bespuiten. Het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen is lager door de geconcentreerde, precieze, uniforme en beheerste toepassing. Milieu, consument en boer of tuinder hebben er baat bij dat deze methode blijft bestaan en nieuwe zaadcoatings worden toegelaten.

Prioriteiten gewasbescherming:

- Een adequaat en Europees geharmoniseerd toelatingsbeleid.
- Voldoende toegelaten gewasbeschermingsmiddelen voor uitgangsmateriaal.
- Vrije handel van behandeld zaad in de EU.

Plantum NL:

- brengt de knelpunten voor gewasbescherming in uitgangsmateriaal in beeld.
- pleit bij overheid en belangengroeperingen voor het realiseren van voldoende gewasbeschermingsmiddelen en bruikbare regelgeving voor het toepassen ervan.
- ondersteunt concrete aanvragen voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen, met informatie en onderzoek.
- overlegt met coördinatoren uit andere sectoren over gemeenschappelijke knelpunten en bundelt de krachten om daarvoor oplossingen te realiseren.
- bouwt een directe relatie op met de gewasbeschermingsmiddelenindustrie om te pleiten voor het ontwikkelen van middelen voor de branche.

Biologische productie groeit

In 2002 produceerden veredelaars biologisch zaaizaad van 530 rassen voor de Europese markt. Deze rassen zijn gecontroleerd biologisch vermeerderd en geteeld. In 2004 is dat aantal rassen naar verwachting met bijna twintig procent gegroeid. Vanaf 2004 schrijven de Europese richtlijnen biologisch uitgangsmateriaal voor, voor de bio-

logische teelt. Onduidelijk is nog hoe breed het begrip biologisch uitgangsmateriaal in die wetgeving kan worden geïnterpreteerd.

Prioriteiten biologische zaadproductie:

- Voldoende biologisch geproduceerd zaad beschikbaar hebben om te voldoen aan de vraag naar biologisch uitgangsmateriaal.
- Duidelijke regelgeving op het gebied van productie van biologische uitgangsmateriaal, op Europees niveau, niet per lidstaat.
- Werkbare regelgeving zonder administratieve rompslomp en veel registratie.

Plantum NL:

- streeft naar duidelijkheid over het verplichtstellen van het gebruik van biologisch uitgangsmateriaal in de biologische teelt.
- volgt actief de ontwikkelingen op het gebied van Europese en Nederlandse wetgeving. Plantum NL heeft inbreng bij het tot stand komen van de regelgeving in de EU.
- vindt dat biologische veredeling gericht moet zijn op de kwaliteit van het biologisch uitgangsmateriaal en niet op de (gebruikte) technieken. Plantum NL streeft ernaar zo min mogelijk veredelings technieken uit te sluiten in de biologische verdeling, hooguit de GGO-technieken.
- vertaalt de regels naar het bedrijfsleven.

Aantrekkelijke arbeid

Als werkgever is de sector te weinig bekend. Terwijl de arbeidsvoorwaarden in de veredelingssector aantrekkelijk zijn. Omdat kennis in deze branche essentieel is, is het van belang werknemers te inspireren en te koesteren. De sector bestaat uit innovatieve bedrijven die door hun specifieke karakter veel ruimte bieden aan medewerkers om zich te ontplooiën.

Plantum NL sluit voor de sector drie CAO's af: de CAO Weefselweek, CAO Tuinzaadbedrijven en de CAO Glastuinbouw.

Prioriteiten arbeid:

- Eenvoudige en eenduidige arbeidswetgeving.
- De toestroom van medewerkers - vooral veredelaars - naar de sector bevorderen.

Plantum NL:

- voert de CAO-onderhandelingen namens de werkgevers in de sector uitgangsmaterialen.
- overlegt met sociale fondsen, zoals pensioenfondsen over de uitvoering van de regelgeving.
- zet in op moderne arbeidsvoorwaarden met maatwerk op bedrijfsniveau door minder gedetailleerde voorwaarden in de CAO's, die bedrijven veel ruimte laten zelf de arbeidsvoorwaarden in te vullen, in overleg met hun ondernemingsraad.
- intensificeert de contacten met het agrarisch onderwijs. Ze presenteert zichzelf en de sector nadrukkelijk aan scholieren en studenten om de interesse te vergroten een vak in de sector te kiezen. Ze organiseert samen met HAS' en en de Wageningse Universiteit WUR voorlichtingsdagen bij veredelingsbedrijven.
- is deelnemer in BeeHappy, de imagocampagne van de tuinbouw.

Onderzoek nodig voor innovatie en duurzaamheid

De bedrijfstak besteedt een zevende van haar omzet aan onderzoek en ontwikkeling. Deze investeringen geven uiteindelijk een antwoord op maatschappelijke vragen naar duurzame, veilige teelt en voldoende, gevarieerd en gezond voedsel. Subsidies gebruiken de ondernemingen vooral voor strategisch en innovatief onderzoek. De inzet van extra financiële ondersteuning stimuleert dit type onderzoek.

Prioriteiten subsidie en onderzoek:

- Subsidieregelingen beschikbaar houden voor de sector uitgangsmateriaal en waar mogelijk uitbreiden.
- Subsidies toespitsen op gebruik in de sector uitgangsmateriaal.
- Productontwikkeling stimuleren, met name resistentieveredeling en assortimentsvernieuwing.
- Procesontwikkeling stimuleren, vooral de ontwikkeling van snellere methoden voor identificatie van rassen en gewassen, zaadtechnologie uitbreiden en technieken voor de ontwikkeling en productie van biologisch uitgangsmateriaal professionaliseren.

Plantum NL:

- ontwikkelt deskundigheid over subsidies die voor de sector van belang zijn en stelt die kennis beschikbaar aan leden.

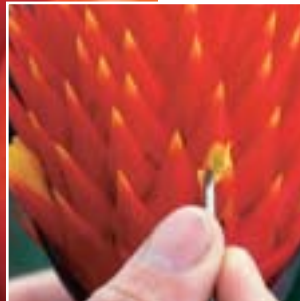
- bevordert het vrijkomen van subsidies die zijn toegesneden op de sector door actieve lobby.
- brengt leden bij elkaar met een gedeelde onderzoeksvraag, coördineert gezamenlijk onderzoek en geeft namens groepen leden opdracht tot onderzoek.
- ondersteunt de onderzoeksprojecten die van belang zijn voor de leden.
- wil subsidies voor langdurig en fundamenteel onderzoek behouden om innovatieve kracht te waarborgen.
- overlegt met het ministerie van LNV en Plant Research International over de prioriteiten van fundamenteel en strategisch onderzoek.

Uitvoerbare Europese regels

Prioriteit productkwaliteit en toelating

voedinggewassen:

- Uitvoerbare en betaalbare Europese richtlijnen voor productkwaliteit.
- Het uitwerken van twee belangrijke punten in de zaai-zaadrichtlijn. Eén belangrijk punt is de bepaling dat teeltmateriaal voor industriële doeleinden op de markt kan komen, zonder te voldoen aan de verkeersrichtlijnen. Wat de consequenties hiervan zijn, brengt ESA in samenwerking met Plantum NL in kaart. Plantum NL vindt informatievoorziening aan de kwekersrechter hierbij cruciaal. Een ander punt van aandacht is de mogelijkheid om zaad van rassen die nog niet officieel zijn toegelaten, op de markt te brengen voor beproevingsdoeleinden. Plantum NL pleit ervoor zoveel mogelijk ruimte te creëren om proeven uit te kunnen voeren met zaad van nieuwe rassen.

Plantum NL:

- voert overleg met overheden voor het realiseren van adequate Europese verordeningen.
- heeft via de Europese belangenvereniging ESA en via de nationale vertegenwoordigers bij de Europese Commissie haar inbreng de opstelling van de Europese richtlijnen.

- benoemt de bestuursleden voor de keuringsdiensten die toetsen of producten voldoen aan kwaliteitsrichtlijnen en continueert daarmee haar prominente rol binnen de keuringsdiensten.

Werkbare milieuregels

Prioriteit milieu:

- Eenvoudige en eenduidige milieuwetgeving.

Plantum NL

- overlegt met registratieorganisaties en overheid over het realiseren van werkbare milieuwetgeving, met afzonderlijke normen voor de sector uitgangsmateriaal. Plantum NL brengt hiervoor de diversiteit en het specifieke karakter van de sector in beeld.
- volgt de ontwikkelingen op het gebied van regelgeving en registratie nauwgezet en licht haar leden in over wijzigingen en consequenties daarvan.
- ondersteunt het maatschappelijk streven naar een duurzame, economisch verantwoorde land- en tuinbouw.

Top wapenfeiten Plantum NL sinds de oprichting

- 1: De standpunten van de internationale belangenorganisaties over onderzoek, biologische veredeling en handel in behandeld zaad komen uit de koker van Plantum NL.*
- 2: Plantum NL nam het initiatief voor een Europees samenwerkingsverband van groenteplantenkwekers.*
- 3: Het registratieproject gewasbescherming en milieu in uitgangsmateriaal van bloemisterij en groentegewassen van Plantum NL toont glashelder aan dat voor de sector aparte normen in het Besluit Glastuinbouw moeten komen.*
- 4: Plantum NL heeft bereikt dat de tarieven van het Europees kwekersrechtbureau zijn aangepast. De jaarbijdrage is verlaagd en de onderzoekskosten worden meer gedifferentieerd toegerekend aan de gewassen.*
- 5: Het onderzoek dat Plantum NL startte naar resistentie in aardappelen tegen Phytophthora infestans wordt meegefinancierd door het ministerie van LNV, in het kader van het Masterplan Phytophthora.*
- 6: Plantum NL heeft bereikt dat de veredelaars van aardappelen en granen het gebruik van eigen zaaizaad door boeren vergoed krijgen. Het gaat per jaar om een bedrag aan vergoedingen van ruim 0,7 miljoen euro.*

Vossenburchkade 68

Postbus 462

2800 AL Gouda

Tel 0182 688 668

Fax 0182 688 667

email info@plantum.nl

www.plantum.nl